

– budynki ogrodów zoologicznych i botanicznych,

– budynki muzeów i bibliotek, tj.: muzea, galerie sztuki, biblioteki i centra informacyjne, budynki archiwów,

– budynki szkół i instytucji badawczych (budynki szkolnictwa przedszkolnego, szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego, np. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie, licea ogólnokształcące, licea techniczne itp.; budynki szkół zawodowych lub kształcenia specjalistycznego, budynki szkół wyższych i placówki badawcze, laboratoria badawcze, specjalne szkoły dla dzieci niepełnosprawnych, ośrodki kształcenia ustawicznego, stacje meteorologiczne i hydrologiczne, budynki obserwatoriów),

– budynki szpitali i zakładów opieki medycznej (budynki instytucji świadczących usługi medyczne i chirurgiczne oraz pielęgnacyjne dla ludzi, sanatoria, szpitale długoterminowego leczenia, szpitale psychiatryczne, przychodnie, poradnie, żłobki, ośrodki pomocy społecznej dla matki i dziecka, szpitale kliniczne, szpitale więzienne i wojskowe, budynki przeznaczone do termoterapii, wodolecznictwa, rehabilitacji, stacje krwiodawstwa, laktaria, kliniki weterynaryjne itp.; budynki instytucji ochrony zdrowia świadczące usługi zakwaterowania, z opieką lekarską i pielęgniarzką dla ludzi starszych, niepełnosprawnych itp.),

– budynki kultury fizycznej (budynki przeznaczone dla imprez sportowych w halach, tj.: boiska do koszykówki, korty tenisowe, kryte baseny, hale gimnastyczne, sztuczne lodowiska itp. wyposażone w stanowiska, tarasy itp. przeznaczone dla widzów oraz w prysznic, szatnie itp. dla uczestników; zadane trybuny do oglądania sportów na świeżym powietrzu),

g) pozostałe budynki niemieszkalne (wiersz 12), tj.:

– budynki gospodarstw rolnych i budynki magazynowe dla działalności rolniczej, np. obory, stajnie, budynki inwentarskie dla trzody chlewnej, owczarnie, stadniny koni, przemysłowe ферmy drobiu, stodoły, pomieszczenia do przechowywania sprzętu, szopy rolnicze, spiżarnie, piwnice do przechowywania wina, kadzie na wino, szklarnie, silosy rolnicze itp.,

– budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych (kościół, kaplice, cerkwie, meczety, synagogi itp.); cmentarze i obiekty z nimi związane, domy pogrzebowe, krematoria,

– obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchome, archeologiczne dobra kultury (wszelkie obiekty budowlane bez względu na stan zachowania, ale niewykorzystywane do innych celów oraz nieruchome, archeologiczne dobra kultury),

– pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej niewymienione (zakłady karne i poprawcze, areszty śledcze, schroniska dla nieletnich, zabudowania koszarowe, obiekty miejskie użyteczności publicznej, np. wiaty autobusowe, toalety publiczne, łaźnie itp.);

3) obiekty inżynierii lądowej i wodnej obejmujące:

a) autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe (wiersz 13), tj.:

– autostrady i drogi ekspresowe (autostrady i drogi ekspresowe międzymiastowe, w tym skrzyżowania i węzły wraz z instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, skarpami i nasypami, rowami, ścianami oporowymi, urządzeniami bezpieczeństwa ruchu, pasami jezdni przeznaczonymi do parkowania i barierami ochronnymi, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi),

– ulice i drogi pozostałe (drogi na obszarach miejskich i zamiejskich, w tym: skrzyżowania, węzły komunikacyjne i parkingi, np.: drogi, ulice, aleje, ronda, drogi gruntowe, drogi boczne, drogi dojazdowe, drogi wiejskie i leśne, ścieżki dla pieszych, ścieżki rowerowe, ścieżki do jazdy konnej, drogi i strefy dla pieszych) wraz z instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, nasypami, rowami, słupkami bezpieczeństwa, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi,

b) drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych (wiersz 14), tj.:

– drogi szynowe kolejowe, bocznicę; budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu kolejowego (stacje, stacje postojowe, stacje rozrządowe itp.), urządzenia i instalacje do sterowania ruchem kolejowym (teletechniczne, informatyczne, energetyczne, oświetleniowe itp.),

– drogi szynowe na obszarach miejskich (metro, sieć miejska na wydzielonej trasie, tj. linie tramwajowe); drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych; budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu (stacje, stacje postojowe, zajezdnie itp.); urządzenia i instalacje do sterowania ruchem: teletechniczne, informatyczne, energetyczne, oświetleniowe, bezpieczeństwa, przeciwpożarowe itp.,

c) drogi lotniskowe (wiersz 15), tj.: pasy startowe (w tym drogi startowe o nawierzchni sztucznej), pasy dróg kołowania (w tym drogi kołowania o nawierzchni sztucznej), nasypy, rowy odwadniające, instalacje sygnalizacji świetlnej, systemy oświetlenia nawigacyjnego oraz systemy awaryjnego zasilania, miejsca startu śmigłowców, place postoju samolotów,

d) mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne (wiersz 16), tj.:

– mosty, wiadukty i estakady (mosty drogowe i kolejowe z wszelkiego rodzaju materiałów: metalowe, betonowe itp., estakady, mosty ruchome, wiadukty, mosty na drogach wiejskich i leśnych, mosty dla pieszych, kładki, mostki, włączając konstrukcje dróg na tych obiektach wraz z instalacjami oświetlenia, sygnalizacji, bezpieczeństwa i postoju),

– tunele i przejścia podziemne (budowle podziemne przeznaczone do ruchu drogowego, kolejowego i pieszego wraz z instalacjami oświetlenia, sygnalizacji, bezpieczeństwa i postoju),

e) **budowle wodne (wiersz 17), tj.:**

- porty, przystanie i kanały żeglowne (budowle portowe - morskie, rzeczne i na jeziorach (nabrzeża, doki, baseny portowe, falochrony, mola, tamy (groble) portowe, pomosty itp.), kanały żeglowne, budowle rzeczne i na jeziorach (śluzy, mosty i tunele kanałowe), nabrzeża, uregulowane brzegi rzek i dróg wodnych, porty wojskowe, stocznie),
- zapory wodne i podobne budowle do zatrzymywania wody dla wszelkich celów: produkcji energii w elektrowniach wodnych, irygacji, regulacji spławności, ochrony przeciwpowodziowej, groble, tamy, jazy, stopnie wodne i budowle zabezpieczające brzegi,
- budowle inżynierskie służące do nawadniania i kultywacji ziemi (kanały irygacyjne i inne budowle związane z dostarczaniem wody dla celów kultywacji ziemi, akwedukty, budowle służące drenażowi i otwarte rowy drenażowe),

f) **rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe (wiersz 18), tj.:**

- rurociągi przesyłowe do transportu ropy naftowej i gazu (rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne lub podwodne do transportu produktów naftowych i gazu, rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne lub podwodne do transportu produktów chemicznych i innych produktów, stacje pomp),
- rurociągi przesyłowe do transportu wody i ścieków (rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne i podwodne do transportu wody i ścieków, stacje pomp, stacje filtrów lub ujęć wody),
- linie telekomunikacyjne przesyłowe (nadziemne, podziemne lub podwodne), systemy przekaźnikowe, sieci radiowe, telewizyjne lub kablowe, stacje przekaźnikowe, radary, maszty, wieże i słupy telekomunikacyjne i infrastrukturę radiokomunikacyjną,
- linie elektroenergetyczne przesyłowe nadziemne lub podziemne, słupowe stacje transformatorowe (bez transformatorów) i rozdzielcze,

g) **rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze (wiersz 19), tj.:**

- rurociągi sieci rozdzielczej gazu naziemne i podziemne,
- rurociągi sieci wodociągowej rozdzielczej (rurociągi sieci rozdzielczej wody, rurociągi sieci rozdzielczej gorącej wody, pary i sprężonego powietrza, studnie, fontanny, hydranty, wieże ciśnień),

h) **rurociągi sieci kanalizacyjnej rozdzielczej i kolektory, oczyszczalnie wód i ścieków (wiersz 20);**

- linie elektroenergetyczne i telekomunikacyjne rozdzielcze (nadziemne lub podziemne) i instalacje pomocnicze (stacje i podstacje transformatorowe, słupy telegraficzne itp.), lokalne sieci telewizji kablowej i związane z nią anteny zbiorcze,

i) **kompleksowe budowle na terenach przemysłowych (wiersz 21) zawierające kompleksowe obiekty budowlane przemysłowe (elektrownie, rafinerie itp.), które nie mają formy budynku i obejmują:**

- budowle dla górnictwa i kopalnictwa, eksploatacji złóż węglowodorów, eksploatacji kamieniołomów, żwirowni itp. (np. stacje załadownicze i wyładownicze, wyciągi szybowe itp.), budowle wytwórni gipsu, cementowni, cegielni, wytwórni materiałów budowlanych ceramicznych itp.,
- elektrownie wodne lub cieplne wytwarzające energię elektryczną (np. elektrownie opalane węglem, elektrownie atomowe), elektrownie napędzane wiatrem, budowle zakładów do przetwarzania paliwa nuklearnego, spalarnie odpadów,
- zakłady chemiczne, tj.: budowle, będące częścią zakładów chemicznych, petrochemii lub rafinerii naftowych, urządzenia końcowe dla węglowodorów, koksownie, gazownie,
- zakłady przemysłu ciężkiego, gdzie indziej niesklasyfikowane, tj.: budowle będące częścią terenów zakładów przemysłu ciężkiego (wielkie piece, walcownie, odlewnie itp.),

j) **budowle sportowe i rekreacyjne (wiersz 22), tj.:**

- boiska i budowle sportowe (zagospodarowane tereny sportowe przeznaczone do uprawiania sportów na świeżym powietrzu, np. piłka nożna, baseball, rugby, sporty wodne, lekkoatletyka, wyścigi samochodowe, rowerowe lub konne),
- budowle sportowe i rekreacyjne pozostałe (wesole miasteczka lub parki wypoczynkowe oraz inne obiekty na wolnym powietrzu, np.: trasy i szlaki narciarskie, wyciągi orczykowe, krzeselkowe i kabinowe – zainstalowane na stałe, skocznie, tory saneczkowe, bobslejowe, pola golfowe, lotniska sportowe, ośrodki jazdy konnej, przystanie jachtowe oraz wyposażenie plaż i bazy sportów wodnych, ogrody i parki publiczne, skwery, ogrody botaniczne i zoologiczne, schroniska dla zwierząt),

k) **obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane (wiersz 23), tj.:**

- obiekty inżynierii wojskowej, np. forty, blokhauzy, bunkry, strzelnice (poligony); wojskowe centra doświadczalne itp.,
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane, łącznie z terenami wyrzutni satelitarnych; porzucone obiekty byłych terenów przemysłowych lub miejskich, wysypiska śmieci i miejsca składowania odpadów.